

zaaknummer 2010 T 064

datum 27 september 2011

De Klachtencommissie van het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK (voorheen geheten de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Regeling) het volgende advies inzake de klacht van:

[xxxx],
geboren op [xxxx],
wonende te [xxxx],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr.[xxxx], advocaat te [xxxx],

tegen:

[xxxx],
geboren in [xxxx],
wonende te [xxxx],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot zijn uittreding in [xxxx] lid van de Congregatie van de Broeders van de Onbevleete Ontvangenis van de Heilige Maagd Maria (hierna te noemen: Broeders van Maastricht).

1. De procedure

Het klaagschrift dateert van juli 2010. Op 9 februari 2011 is bij (het toenmalige) Hulp en Recht een verweerschrift ingekomen van [xxxx], provinciaal overste van de Nederlandse Provincie van de Broeders van Maastricht.

Op 9 mei 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit mr. R.J.M. Smit en de heer W.A.M.C. Mol en werd bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld als griffier. Het lid van de Klachtencommissie mr. M.P.P.M. Merx was wegens ziekte afwezig. Klager is verschenen met zijn ex-echtgenote [xxxx] en met mr. [xxxx] voornoemd. Namens aangeklaagde is verschenen [xxxx] voornoemd. Na overleg met klager, mr. [xxxx] en [xxxx], is besloten dat de behandeling van de zaak zonder mr. Merx doorgang zou vinden maar dat mr. Merx wel bij de advisering zou worden betrokken.

Klager en [xxxx] hebben tijdens de zitting ieder hun standpunt toegelicht. [xxxx] is door de Klachtencommissie als getuige gehoord.

Aan het eind van de zitting is afgesproken dat zou worden bezien of en op welke wijze aangeklaagde alsnog zou kunnen worden gehoord.

Later is op dit punt nader afgesproken dat [xxxx] de aangeklaagde in diens woning ([xxxx] te [xxxx]) zou horen. Dit verhoor heeft plaatsgevonden op 2 juli 2011. [xxxx] heeft van dit verhoor een verslag opgemaakt en dat aan de Klachtencommissie en aan mr. [xxxx] ter kennis gebracht. Verder heeft hij per mail van 7 juli 2011 nader op dat verslag gereageerd, waarna mr. [xxxx] dat bij brief van 21 juli 2011 ook heeft gedaan. Op

14 juni 2011 had mr. [xxxx], voorts, de Klachtencommissie nog een brief van de psychiater [xxxx] doen toekomen.

2. De klacht

2.1. Klager volgde van [xxxx]- [xxxx] onderwijs aan [xxxx] in [xxxx]. Klager maakte destijds deel uit van de kleine cour. Aan het hoofd van de kleine cour stond aangeklaagde als “prefect”. In de slaapzaal, waar alle jongens van de kleine cour sliepen, kreeg klager het bed toegewezen, dat direct naast de slaapkamer van aangeklaagde was gelegen.

In de periode [xxxx]- [xxxx] is klager veelvuldig door aangeklaagde seksueel misbruikt. Klager herinnert zich nog goed dat hij op een avond - hij was nog maar kort bij [xxxx] - door aangeklaagde uit bed is gehaald. Hij moest meekomen naar de kamer van aangeklaagde. Klager had geen idee wat er aan de hand was en waarom hij uit zijn bed werd gehaald. Vervolgens is hij in de kamer van aangeklaagde voor de eerste keer door hem verkracht. Klager vindt het moeilijk om over het gebeurde te spreken. Als klager bij aangeklaagde op de kamer was, ging zijn broek naar beneden. Klager werd regelmatig van achteren genomen. Aangeklaagde masturbeerde bij deze gelegenheden ook.

Iedere maand nam aangeklaagde klager een - steeds wisselend- aantal keren mee naar zijn kamer om hem daar te misbruiken. De seksuele handelingen hadden plaats op een stoel. Klager moest op zijn buik op de benen van aangeklaagde gaan liggen. Aangeklaagde ging dan met zijn handen tussen zijn benen. Tijdens deze handelingen zei aangeklaagde niets.

Klager durfde niemand te vertellen over wat er in de kamer plaatsvond. Het gebeurde nooit twee avonden achter elkaar.

Klager geeft aan dat aangeklaagde verder een aardige man was, ook voor anderen. Klager heeft het idee dat hij een andere behandeling kreeg dan de andere kinderen. Hij mocht wel eens mee naar boven met aangeklaagde.

2.2. Klager herinnert zich goed dat aangeklaagde hem heeft gezegd, dat hij over de gebeurtenissen “zijn mond dicht moest houden”.

Het lijkt er op dat aangeklaagde klager bovendien in zijn macht wilde houden door hem te manipuleren met het kaartensysteem van [xxxx]. De kaarten waren voor vlijt en gedrag. Klager kreeg regelmatig een zwarte kaart. Dit hield in dat hij het weekend niet naar huis mocht. Klager werd ook seksueel misbruikt als hij een zwarte kaart had gekregen. Klager herinnert zich nooit aanleiding te hebben gegeven voor disciplinaire maatregelen. Hij was een stille en teruggetrokken leerling.

Doordat klager regelmatig niet mee naar huis mocht in het weekend kwam er steeds meer afstand tussen klager en zijn ouders. Mede hierdoor en het feit dat aangeklaagde hem had gezegd te zwijgen, durfde klager zijn ouders niet in te lichten over het misbruik dat hij moest ondergaan.

2.3. Er kwam een einde aan het misbruik toen zijn ouders hem van [xxxx] hebben gehaald. De ouders van klager waren in de veronderstelling dat klager slecht kon leren. Klager heeft zijn ouders nooit durven vertellen, dat zijn slechte schoolresultaten niet het gevolg waren van zijn vermeende ontoereikende capaciteiten, maar waren te wijten aan het seksueel misbruik. Na ieder misbruik wist klager dat dit niet de laatste keer zou zijn. Hij wist echter niet wanneer hij opnieuw zou worden misbruikt. Klager werd hierdoor angstiger. Dit leidde ertoe dat hij 's nachts nauwelijks kon slapen en dat hij zich overdag evenmin kon concentreren op zijn schoolwerk.

2.4 De gebeurtenissen hebben een grote invloed gehad op de verdere ontwikkeling en het verdere leven van klager. Klager heeft de rest van zijn schooltijd last gehad van concentratieproblemen en angst dat hij opnieuw misbruikt zou worden.

Klager heeft het misbruik zeer lang voor zich gehouden. Hij heeft zich hierdoor ongelooflijk eenzaam gevoeld.

Klager geeft aan, dat hij het, als gevolg van het seksueel misbruik, ontzettend moeilijk vindt om emotionele en affectieve relaties te onderhouden. Zijn eerste huwelijk heeft zeven jaar geduurd en is kinderloos gebleven. Zijn tweede huwelijk heeft twaalf geduurd en ook dat huwelijk is kinderloos gebleven.

Om te kunnen leven met het misbruik en de gevolgen daarvan heeft klager jarenlang zijn toevlucht gezocht in de drank. Ook ondervindt klager lichamelijke gevolgen van het misbruik. Hij slaapt vanaf zijn negende jaar slecht. Hij heeft last van nachtmerries, valt uit bed en lijdt aan slaapwandelen. Een tijd lang heeft klager te kampen gehad met epilepsie-achtige aanvallen.

2.5. Klager is slachtoffer geworden van de manipulatie en het machtsmisbruik van aangeklaagde. Klager heeft een moeilijk leven achter de rug.

Klager wil verder met zijn leven en daarvoor is nodig dat zijn verhaal wordt gehoord en dat wordt erkend wat hem is overkomen. En niet in de laatste plaats, dat wordt erkend dat het niet aan klager heeft gelegen, dat dit is gebeurd.

Klager geeft aan dat het, sinds hij een klacht heeft ingediend, al iets beter met hem gaat. Het doorlopen van de procedure hoort voor hem bij het proces om het gebeuren achter zich te laten.

3. Het verweer

[xxxx] heeft zich op het standpunt gesteld dat hij, omdat aangeklaagde nog in leven is en geen lid meer is van de congregatie, geen inhoudelijk verweerschrift kan indienen. Aangeklaagde heeft in [xxxx] de congregatie op eigen initiatief verlaten en valt daardoor niet meer onder de kerkelijke verantwoordelijkheid van de congregatie. Wel heeft [xxxx] ten behoeve van het feitenonderzoek informatie verstrekt. Hij concludeert in zijn reactie van 7 juli 2011 op de notitie van zijn gesprek met aangeklaagde van 2 juli 2011 dat hij noch kan bevestigen, noch kan ontkennen dat er sprake is van seksueel misbruik.

Ter zitting heeft [xxxx] aangegeven te proberen de pijn van klager te verstaan, dat hij begaan is met het lot van klager en dat het hem spijt te horen wat klager is overkomen.

4. De beoordeling

4.1. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten, indien deze hebben plaatsgevonden, moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Regeling.

4.2. Klager heeft op de Klachtencommissie zowel in zijn klaagschrift als ter zitting van 9 mei 2011, een oprechte en authentieke indruk gemaakt.

4.3. Als vermeld is ter zitting de ex-echtgenote van klager, [xxxx], als getuige gehoord. [xxxx] heeft verklaard, zakelijk en kort gezegd, dat klager haar al ongeveer 27 jaar geleden heeft verteld dat hij seksueel is misbruikt en dat zijde gevolgen hiervan voor klager van nabij heeft meegemaakt. Deze getuigenis komt waarheidsgetrouw en consistent over op de Klachtencommissie.

4.4. Uit het door [xxxx] opgemaakte verslag van zijn gesprek met aangeklaagde komt naar voren dat aangeklaagde vergeetachtig is. Aangeklaagde weet zich te herinneren dat hij als prefect werkzaam was op [xxxx]. Ook weet hij nog de namen van twee medebroeders uit die tijd. Verder kan aangeklaagde zich herinneren hoe de slaapzalen eruit zagen en dat hij een kamer had op de slaapzaal. Als aangeklaagde gevraagd wordt naar klager, kan hij zich de naam niet herinneren. Als hem de toedracht van het misbruik wordt voorgehouden, weet aangeklaagde zich hiervan niets te herinneren. Aangeklaagde ontkent niet, maar weet het gewoon niet meer.

4.5. De Klachtencommissie stelt met betrekking tot de verklaring van aangeklaagde voorop dat zij er, bij gebreke van indicaties voor het tegendeel (bijvoorbeeld een medische verklaring), van uit gaat dat aangeklaagde bij zijn volle verstand is. De vergeetachtigheid, waarvan in het verslag van [xxxx] gewag wordt gemaakt, doet daaraan niet af.

4.6. De Klachtencommissie constateert, voorts, dat aangeklaagde het misbruik niet ontkent; zijn verklaring dat hij zich het misbruik niet kan herinneren kan niet als een ontkenning worden aangemerkt. De Klachtencommissie acht het ongeloofwaardig dat aangeklaagde zich niet kan herinneren of het door klager gestelde misbruik heeft plaatsgevonden. Gesteld echter dat aangeklaagde zich het misbruik werkelijk niet kan herinneren, ziet de Klachtencommissie het feit dat aangeklaagde niet categorisch uitsluit dat misbruik te hebben gepleegd als een bevestiging van de klacht.

4.7. Er zijn meer dan vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door dit tijdsverloop zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wèl is op grond van het voorgaande een en ander voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

4.8. Omdat de aangeklaagde geen lid meer is van de congregatie van de Broeders van Maastricht, is het treffen van een van de in art. 17.1 van de Procedure genoemde maatregelen niet aan de orde. De Klachtencommissie zal er daarom mee volstaan de provinciaal overste van deze congregatie te adviseren de klacht gegrond te verklaren als hierna te melden.

5. Het advies

De Klachtencommissie van het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK adviseert de Provinciaal Overste van de Congregatie van de Broeders van Maastricht de klacht gegrond te verklaren, te erkennen dat aangeklaagde klager in genoemde omstandigheden seksueel heeft misbruikt, te erkennen dat het niet aan klager heeft gelegen dat dit seksueel misbruik heeft plaatsgevonden en klager over het misbruik namens de congregatie spijt te betuigen.

Dit advies is vastgesteld op 27 september 2011 door mr. R.J.M. Smit, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en dhr. W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van de Broeders van Maastricht en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klagerschriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de BAC een afschrift van de beslissing van de Overste.